

**KARDINALOVA HOMILIJA
U MISNOM SLAVLJU NA BLAGDAN BL. ALOJZIJA STEPINCA**

Zagreb, Katedrala, 10. veljače 2012.

Liturgijska čitanja: 1Pt 3, 14-17; Iv 12, 23-28

**Preuzvišeni Apostolski nuncije i oci biskupi,
velečasni prezbiteri i đakoni,
poštovani redovnici i redovnice,
predraga braćo i sestre u Kristu!**

1. Prošle smo godine na blagdan blaženoga Alojzija s posebnom nakanom molili za pohod pape Benedikta XVI. Hrvatskoj. Važno mjesto tijekom Papina pohoda imao je njegov dolazak u ovu prvostolnicu, gdje je predvodio molitvu Večernje i pomolio se na grobu blaženoga Alojzija. Naše su molitve uslišane. Pohod je progovorio novom snagom i porukom za Crkvu i hrvatski narod te osvježio vjerničku radost i nadu, vratio ponos narodu.

Danas za taj Pohod na osobit način zahvaljujemo našem blaženom Zagovorniku na nebu, čiju smo blizinu osjećali ne samo u susretu sa Svetim Ocem u ovoj katedrali, nego i u svim susretima s Petrovim nasljednikom. Govor njegova života, suobličena Kristu, bio je vidljiv u Papinu govoru svijetu kulture, znanosti, politike, gospodarstva, predstavnicima religija, kada je u središte razmatranja stavio oblikovanje savjesti i važnost promicanja logike darovanosti, s pozivom da se razum i sloboda čuvaju otvorenima prema njihovu nadnaravnom temelju.

I kada je govorio mladima o ljudskoj čežnji za srećom, o dubokim traženjima smisla i o opasnosti da ljudi svoje pouzdanje stave u nešto što ne ispunja tu čežnju, vidjeli smo u pozadini lik našega Blaženika koji je svoje pouzdanje stavio u Boga te u njemu pronašao smisao svoga postojanja i povjerene mu pastirske službe. Benedikt XVI. rekao je mladima: »Pouzdate se u Isusa, neće

vas nikada razočarati! Isus vam daje da izbliza upoznate ljubav Boga Oca, daje vam da shvatite da se vaša sreća ostvaruje u prijateljstvu s Njime, u zajedništvu s Njime«. Zar nije lako s tim Papinim riječima povezati blaženoga Alojzija?

Dok je Sveti Otac našim obiteljima na svetoj Misi govorio o ljepoti i važnosti obitelji te o velikodušnim pastirima koji nove naraštaje odgajaju u vjeri, mlade pripremaju za brak, te praćenjem obitelji obnavljaju život Crkve, osjećali smo ne samo Stepinčevu zauzetost, nego i njegovu obranu dostojanstva obitelji i braka. Upravo je naš Blaženik bezbroj puta upozoravao na pogubnost koja prijete našem narodu, Europi i svijetu, ako se zanemari vrijednost obitelji i nepovredivost ljudskoga života od začeca do naravne smrti. Zvučalo je kao da slušamo pozive kardinala Stepinca dok smo slušali Papine riječi na Hipodromu: »Drage obitelji, budite hrabre! Ne popuštajte tom sekulariziranom mentalitetu koji nudi suživot kao pripravu ili čak kao zamjenu za brak! Pokažite svojim životnim svjedočanstvom da je moguće ljubiti poput Krista«.

Konačno, ovdje u prvostolnici kao da je Papina riječ bila vrhunac njegovih govora, poput zadnjeg poglavlja velike poslanice našoj Crkvi i hrvatskom društvu. Osobito nama, pozvanima na služenje u Crkvi po svećeništvu i redovništvu, ali i svakomu vjerniku rekao je: »Zasluge toga nezaboravnoga Biskupa bitno proizlaze iz njegove vjere: u svojem je životu uvijek čvrsto upravljao pogled na Isusa i Njemu se uvijek suobličavao, sve do toga da je postao živa slika Krista, pa i Krista patnika«.

Zaokružio je misli iz govora u Hrvatskom narodnom kazalištu, vraćajući se na savjest te ustvrdio: »Upravo zahvaljujući njegovoj čvrstoj kršćanskoj savjesti, znao se oduprijeti svakom totalitarizmu [...] postao je 'branitelj' Boga na ovoj zemlji, jer je postojano branio istinu i pravo čovjeka da živi s Bogom«. I baš na tom je temelju najodličniji oblik svetosti koji progovara mučeništvom.

Tako smo po Papinom pohodu primili predivnu i zaokruženu sliku govora o kršćanskome humanizmu koji polazi od temelja savjesti, prolazi putem traženja Božjega plana i stavljanja pouzdanja u Boga, pazeći na nepovredivost dara života i

na vrijednost obitelji, da bi se u svim poteškoćama moglo osloniti na čvrstoću vjere koja se suobličuje Kristu, do trpljenja.

2. Braćo i sestre, ovih dana, čitajući svjedočanstva ljudi koji su obilježili crkveni život druge polovice 20. st., ponovno su me privukle riječi milanskoga nadbiskupa, kardinala Giovannija Battiste Montinija, kasnije izabranoga za papu s imenom Pavao VI. On je prigodom slavlja Mise zadušnice za kardinala Stepinca, samo dva dana nakon njegove smrti (12. veljače 1960.), u svojoj dubokoj i bogatoj homiliji uskliknuo: »Neka nam Stepinac bude učitelj, učitelj pouzdanja i dobrote!« Razlog te privučenosti možda je u tome što se na Stepinčevo rado vraćam na pitanje nade, jer smo kao Crkva i kao narod upirali oči prema Bogu kad god smo se našli pred teškim pitanjima, u sigurnoj nadi koja nam je po blaženomu Alojziju bila bliska. To nismo primijetili samo mi, nego i svi oni koji su bili upoznati s istinom njegova puta poslušnosti Božjoj volji.

Sveti Petar u svojoj Poslanici, upućenoj progonjenoj kršćanskoj zajednici, poziva da budemo spremni na odgovor svakomu koji od nas zatraži obrazloženje nade koja je u nama, »blago i s poštovanjem, dobre savjesti«. Za svetoga Petra nadati se znači živjeti tako da se načinom života daje odgovor na dar koji dolazi od Boga i koji je ostvaren u Kristu. Zbog čega se kršćanin nada? Ne samo zbog toga što Bog može učiniti nemoguće, nego zbog toga što se to nemoguće već ostvarilo u Kristovu uskrsnuću. Ta se riječ apostola Petra oslanja na evanđeosku riječ o pšeničnome zrnu, koje umirući donosi obilat rod.

Kršćanska je nada ukorijenjena u tome da je naizgled pobijedeni postao pobjednikom; bijednik je nadjačao moćnike; zatočenik je postao znak slobode, a onaj tko je smrću trebao biti uklonjen iz svijeta, taj živi i prethodi čovjeku na ovozemaljskim putovima.

3. Učeći od Krista i blaženoga Alojzija, nazvanoga 'učiteljem nade', u današnjim prilikama shvaćamo da suvremenom društvu ima što reći kršćanska poveznica vjere, nade i ljubavi. Danas nitko ne može toliko zatvoriti oči da ne bi

vidio pogubnost života koji ne računa s nadnaravnim temeljem. Tamo gdje ne postoji zadnji razlog i smisao, rađa se malodušnost i očajanje. A očaj ima razna lica, od kojih ističem tri, očita u suvremenosti zapadne civilizacije.

Ponajprije, suočeni smo s nasiljem, te se pitamo zbog čega je toliko rašireno? No, nasilje je često odgovor na bezizlaznost, na očaj, što se iz nutarnje tjeskobe prenosi u svijet izvanjskoga, na druge ljude i na stvari.

Nadalje, društvo koje nije sposobno ili ne želi ponuditi ljudima značenje, otkrivati istinu o podrijetlu i cilju života, izbjegavajući pitanja o smislu trpljenja, otvara prostor za surogate, koji se očituju kao bijeg od života, posežući za sredstvima ovisnosti. Stoga se bez suočenja s križem, u kojem je znak spasenja, odustaje od življenja.

I treći oblik koji je blisko povezan s pitanjem nade, a odražava se na društveni život, svakako je pitanje nataliteta. Nastojanja da se mlade potakne na otvorenost životu ne može imati dobre rezultate ako se ograniči isključivo na pomoć društvenih sredstava. Zato mora postojati dublji smisao i razlog. Nužno je prije svega promatrati život kao dar, kao otajstvo, a zatim prihvaćati dar. Imati djecu, odgovoriti Bogu na poziv da se živi u braku muškarca i žene, kao obitelj – kršćanski gledano – životni je plan. A danas kao da je poljuljan i odnos prema vremenu koji se očituje u nesprenosti za pogled u budućnost koja vidi i kraj ovozemnoga života.

4. I dok su neki na našem europskom kontinentu zazivali umiranje Boga i proglašavali njegovu smrt, čini se da umire čovjek, da umire život na zemlji. To umiranje započinje onda kada nestane poniznosti pred otajstvom života.

Nažalost, i u našoj Hrvatskoj se ovih dana čuju glasovi koji ne djeluju ohrabrujuće, kada je posrijedi dar života. Govori se olako, obescjenjujući stavove vjernika, pozivajući se na toleranciju prema različitosti mišljenja, kako bi se brzo otkrilo da je teško uspostaviti zdravo društvo bez suglasnosti o temeljnim pitanjima. A ima li važnijeg temelja od života? I tamo gdje sve nije razvidno, nužno je čuvati poniznost i okvire ljudske spoznaje, koja za nas vjernike na zemlji ima dva izvora:

vjeru i razum, pri čemu su i jedan i drugi povezani s Bogom, s njegovim nedokučivim otajstvom.

Bez radosti i nade utemeljene u Bogu, ljudski govor lako sklizne u proizvoljnost i prisvajanje mjerodavnosti koju čovjek nema. Tada se počne glumiti gospodare života i smrti; tada nije neobično izravno zagovaranje pobačaja ili eutanazije. Stoga bi bilo vrijedno zastati, razmotriti stavove, jer posrijedi je život, onaj isti koji nas povezuje s Izvorom svega što živi. Tu leži ključ za razumijevanje poteškoća i radosti u odgojnim i obrazovnim procesima; u kulturi rada; u izgradnji odgovornosti; u brizi za potrebne; u umjetničkim izražajima; u govoru solidarnosti i dragovoljnosti. Na toj se podlozi povlače ključni potezi za život pojedinca i društva.

5. Blaženi je Alojzije jednu od najvećih pogibelji za narod i obitelj vidio u pobačaju koji za njega ima obilježje pravoga narodnog samoubojstva, o čemu među ostalim piše liječnicima 10. siječnja 1940. godine: »Pobačaj je i golemo socijalno zlo, koje je donijelo toliko nevolja ne samo pojedincima, nego čitavim familijama i teško ranilo stablo narodnog života u naše doba. No dok pred one, koji treba da budu prvaci u borbi protiv pobačaja iznosim njegovu unutarnju socijalnu zloću, predviđam, da će se neki možda samo sažalno nasmijati nad mojim apelom. Ali nikakav prezirni smiješak ne može ukloniti nepromjenjive stvarnosti, koja izvire iz naravnog zakona i pozitivne objave, a ta jest, da je direktni abortus u sebi teško etičko zlo.

Isto tako ne može izbrisati žalosnih činjenica i krvavih rana, što ih je po priznanju istinskih promatrača narodnog života i našem hrvatskom narodnom životu nanio porok pobačaja. S toga bi i prezirni smiješak nad mojim apelom bio samo odraz dubokog pomanjkanja one životne ozbiljnosti, kojom svi, uistinu misaoni i etički pojedinci moraju prosuđivati najdublja i najzamašnija pitanja duše i vječnosti, obitelji i naroda«.

Dragi vjernici,

ne prestanimo davati obrazloženje nade koja je u nama, uvijek blago, s poštovanjem, dobre savjesti. To je naš vjernički put. Ako se izrugivalo i osporavalo, ako se tako činilo s prorocima prije nas, i s našim Balaženikom, onda i mi s time moramo računati. Danas ima mnoštvo sredstava da se drugoga izvrgne ruglu i sramoti. No, i tada moramo biti dobre savjesti, živjeti svoj poziv u Kristu, a za one koji koriste takva sredstva i koji ozloglašuju tuđi život, valja reći – ponavljajući riječi sv. Petra – da su u konačnici postidjeni onim za što druge potvaraju. Zapravo, svako je zlo ograničeno i često samorazorno. Nama je pak trpjeti čineći dobro, a ne zlo.

Znamo da je danas uistinu teško »dati razlog nade«. Čini se da je puno jednostavnije zatvoriti se, kada vidimo da se ljudi i društvo zatvaraju nadi i istini. Pred nama je kušnja da se odnosimo neprijateljski prema svijetu i ostavimo ljude u njihovim uvjerenjima, jer se ne usuđujemo izreći svoju nadu. Na takvu kušnju se odgovara predanjem Bogu Isusa Krista kojemu je on predao svoj duh (usp. Lk 23, 46). U tome leži razlog naše nade koja probija put prema uskrsnuću. Osjećamo da Evanđelje može obuhvatiti svaki naš životni trenutak i svako mjesto na kojem se nađemo. Kao vjernici ne smijemo uzmicati, nego biti radosni i postojani svjedoci života po Evanđelju, koji – ako je autentičan – unosi radost i mir u živote drugih ljudi.

6. Braćo i sestre, dok vas večeras promatram uronjene u molitvu i zahvalnost Bogu za blaženoga Alojzija, u duhu evanđeoske mudrosti želim vam uputiti poziv na sudjelovanje u inicijativi pod nazivom »Misije u gradovima«. O tome sam već govorio u više navrata, ali sada vam želim izložiti tijekom korizmene pripreme i hoda prema Uskrsu koji nas u Zagrebačkoj nadbiskupiji združuje s jedanaest drugih europskih gradova. Ta poveznica naglašava crkvenost i dublje shvaćanje kršćanskoga poziva. Svaki će pak grad i mjesna Crkva naglasiti one vidike zajedničke inicijative za koje smatra da su primjereni u sadašnjem trenutku.

Tako ćemo ovdje u prvostolnici imati razne susrete, o kojima ćemo idući tjedan objaviti raspored, kako biste se mogli odazvati na pojedina događanja. Odlučio sam svake korizmene nedjelje navečer u ovoj prvostolnici susresti se s mladima naše Nadbiskupije, slaveći s njima euharistiju. Osim skupina mladih pomoćni će biskupi svakoga utorka ovdje predvoditi euharistiju i na poseban se način obratiti: zaručnicima, vjeroučiteljima, katehetama i prosvjetnim djelatnicima, športašima, braniteljima, te medicinskom i zdravstvenom osoblju. Rado ću se tih dana susresti s redovnicama, katekumenima, umjetnicima te, kasnije, s medijskim djelatnicima.

Utorkom i petkom redovito će biti pobožnost križnoga puta. No, petkom, prije te pobožnosti bit će u našoj prvostolnici slavlje pokorničkog bogoslužja, zajednička priprema za svetu ispovijed s ispitom savjesti. Pozivam vas da sudjelujući na tim slavljinama dublje uronimo u susret s Gospodinom. Pozivam vas također da se srijedom navečer odazovete na zajedničko čitanje sv. Evanđelja po Marku.

7. Ono pak što smo na osobit način željeli povezati s blaženim Alojzijem, jest zajednička molitva vjernika grada Zagreba, po dekanatima. Odlučili smo da se utorkom i petkom u određenim župama našega Grada okupimo na molitvu oko istoga onog križa što ga je naš Blaženik nosio u Svetoj zemlji, na hodočašću 1937. godine. Tim Kristovim znakom pobjede, s obilježjem Stepinčeva života, zagrlit ćemo Zagreb, noseći sve naše potrebe i nakane. Tako ćemo povezati hod od prvostolnice, majke svih crkava Nadbiskupije, do križnoga puta na Cvjetnicu na Ksaveru. S križem i pred križem zajedno želimo moliti i u svome životu dublje otkrivati Krista, koji poziva na obraćenje, na brigu za naše bližnje, na sućut i zauzetost za dobro.

Mlade, kao i sve vas, braćo i sestre, pozivam da dođete u katedralu, da se češće okupljamo na spomenutim katehezama i susretima koji su otvoreni za sve, na čitanje Božje riječi, na bogoslužja i pobožnosti. U svim našim župama neka se u korizmeno vrijeme dade veći naglasak na susret s Bogom u sakramentu pomirenja.

Dragi vjernici, otkrijmo važnost korizmenog vremena za naš kršćanski život, obnovimo svoj život, prihvatimo slobodu koju nam nudi Bog, usudimo se ponovno započeti s Bogom.

8. Na kraju napominjem da sam točno prije deset godina (2002.), prigodom proslave Stepinčeva, najavio Drugu sinodu naše Nadbiskupije. I to smo djelo povjerali zagovoru blaženoga Alojzija. Dosadašnja priprema događala se na različite načine i donijela razne plodove. Može izgledati da je vrijeme koje je do sada proteklo dugo, ali ne smijemo izgubiti iz vida da je upravo sinodski hod, prisutan u svakome djelovanju naše Crkve tijekom deset godina, unio nov duh i da je puno toga, što je na početku bilo priželjkivano, predlagano, započeto, u hodu i ostvareno.

Reorganiziran je i ojačan crkveni ustroj, uspostavljene su nove ustanove za razna područja društveno – eklezijalnog djelovanja. U pastoralno je djelovanje ugrađeno više unutarcrkvene komunikacije; stvoreno je ozračje jače crkvene svijesti; uključen je velik broj laika u izravno sudjelovanje u životu Crkve; mladi su pokazali novo lice Crkve; napravljeni su značajni koraci u području odgoja i obrazovanja; pokrenute su inicijative na području pastora zvanja; razni su programi obuhvatili skupine vjernika koji do tada nisu bili prepoznatljivi; posijani su znakovi nade i Božje prisutnosti, koja i dalje živi naročito po molitvi.

Sada se približavamo događaju same Sinode. Zbog toga, spominjući se desete obljetnice, želim skrenuti pozornost da će se u mjesecima pred nama napraviti daljnji koraci koji će krajem godine biti vidljivi u spremnosti za početak zasjedanja. Stoga vas molim da i dalje čuvate živom svijest i uključenost u sinodski hod.

I večeras molimo na tu veliku nakanu, ali i na razne naše osobne i zajedničke nakane, nikada ne zaboravljajući svoju hrvatsku domovinu. Molitva je škola nade. Moliti znači nadati se, no svakodnevni je život pokazatelj kršćanske nade. Ona se očituje u kršćanskoj slobodi koja ne podliježe malodušnosti, nego s vedrinom i s

ZAGREBAČKA NADBISKUPIJA

Tiskovni ured

HR-10000 Zagreb, Kaptol 31

tel/ fax: 01/4894-878

mob: 099/3126 605

www.zg-nadbiskupija.hr
tiskovni@zg-nadbiskupija.hr

pouzdanjem u Boga gleda cjelinu života. Ona se očituje u odnosu prema vjernosti koja uključuje i strpljivost, kao i ustrajnost, jer nada se ne hrani očitostima niti dokazima, nego živi od sigurnosti u Božja obećanja.

Zagovorom Presvete Bogorodice Marije i blaženoga Alojzija Stepinca, obdari, Gospodine, darovima kršćanske nade Crkvu katoličku i narod hrvatski. Amen.